

LANDBRUG & FØDEVARER

6 om dagen – spis mere frugt og grønt

Logomanual

Oktober 2011, revideret august 2012, revideret juni 2013, revideret april 2016

Indholdsfortegnelse

1	Retningslinier for organisationers og virksomheders brug af logoet	3
1.1	Logo	3
1.2	Brug af logoet	3
1.3	Andres brug af logoet	3
1.4	Officiel sponsor for kampagnen	3
1.5	Kontrol og fratagelse af licens	4
2	Retningslinier for brug af logoet på produkter og opskrifter	5
2.1	Formål med brug af logo	5
2.2	Kriterier for brug af logo	5
2.3	Krav til produkter med logo	6
2.4	Produkter, der kan bære logoet	6
2.4.1	Frisk og forarbejdet frugt og grønt	6
2.4.1.1	Yderligere krav til visse forarbejdede frugt- og grøntprodukter	7
2.4.1.2	Undtagelser	7
2.5	Brug af logo på opskrifter	8
2.5.1	Krav til opskrifter med logoet	8
2.6	Restauranter og kantiner	8
3	Retningslinier for sundhedsanprisning og godkendte formuleringer	9
3.1	Krav ved sundhedsanprisning	9
3.2	Eksempler på supplerende tekster	9
3.3	Hvornår må man ikke bruge logoet - eksempler	10
4	Fysiske/tekniske krav ved brug af logoet	11
4.1	Krav	11
4.2	Ikrafttræden	11

1 Retningslinier for organisationers og virksomheders brug af logoet

Retningslinjerne skal give mulighed for, at logoet og dermed budskabet om at spise mere frugt og grønt kommer bredt ud til befolkningen. Tillige skal retningslinjerne styre anvendelsen af logoet således, at logoets ægthed, lødighed og budskabets troværdighed bevares.

1.1 Logo

Til brug for "6 om dagen - kampagnen - spis mere frugt og grønt" er der udarbejdet et logo. Rettighederne til 6 om dagen logo er pr. 18. juni 2013 overdraget til Landbrug & Fødevarer.

1.2 Brug af logoet

Parterne i det oprindelige 6 om dagen partnerskab, offentlige institutioner, patientforeninger og sundhedsorganisationer kan til en hver tid frit bruge logoet uden vederlag.

Det oprindelige 6 om dagen partnerskab bestod af: Fødevarestyrelsen, Sundhedsstyrelsen, Kræftens Bekæmpelse, Hjerteforeningen, FDB, Danish Meat Association, Dansk Gartneri og Forskningsforeningen frugt, grønt og kartofler.

Særskilte retningslinjer for, hvordan logoet kan anvendes på fx produkter, opskrifter m.v. fremgår af kapitel 2 og 3.

1.3 Andres brug af logoet

Andre virksomheder, organisationer o. lign kan få adgang til at anvende logoet mod at indgå en licensaftale og betale et årligt bidrag til 6 om dagen kampagnen på 5000 kr. ekskl. moms.

En licensaftale giver ret til at anvende 6 om dagen logoet på produkter, emballage, pjecer, hjemmesider, brevpapir, annoncer m.v. i henhold til de retningslinjer, som er beskrevet i nærværende logomanual. Licensaftalen skal være underskrevet og indsendt til Landbrug & Fødevarer før 6 om dagen logoet tages i anvendelse.

Licensaftalerne fornyes automatisk hvert år med mindre andet aftales.

1.4 **Guldgruppemedlem hos 6 om dagen**

Der er mulighed for at blive guldgruppemedlem hos 6 om dagen – kampagnen mod at betale et årligt bidrag til 6 om dagen kampagnen på mindst 25.000 kr. ekskl. moms. En guldgruppemedlemsskab giver ret til

- 1) at bruge logoet jf. punkt 1.3
- 2) at bruge 6 om dagen logoet med underteksten "Vi støtter kampagnen" eller lignende tekst
- 3) involvering i kampagneaktiviteter.

Guldgruppemedlemsskab fornyes automatisk hvert år med mindre andet aftales.

1.5 **Kontrol og fratagelse af licens**

Det er producentens ansvar, at reglerne overholdes, og det skal kunne dokumenteres, at de fremsatte oplysninger er korrekte.

Den statslige kontrol med logoet omfatter vildende mærkning og foretages af Fødevarestyrelsen, som led i den sædvanlige og løbende kontrol med bl.a. mærkning og markedsføring af fødevarer i medfør af Fødevarereloven.

Uretmæssig anvendelse af logoet giver Landbrug & Fødevarer mulighed for at fratage licenstagere retten til anvendelse af logoet.

1.6 **Generisk eksponering**

Efter ansøgning kan der gives mulighed for, at 6 om dagen logoet vederlagsfrit kan anvendes i forbindelse med generisk markedsføring af frugt og grønt i kantiner, aviser, annoncer o.lign.

Kravet om generisk markedsføring betyder, at logoet ikke må anvendes til markedsføring af et eller flere varemærker, en eller flere virksomheder eller varer fra et bestemt land.

2 Retningslinier for brug af logoet på produkter og opskrifter

2.1 Formål med brug af logo

Formålet med brugen af logoet er at udbrede kendskabet til sloganet ”6 om dagen – spis mere frugt og grønt”, fordi det officielt anbefales at spise 600 g frugt og grønt om dagen (300 g frugt og 300 g grønsager). Det endelige mål er at opnå sundhedsfremme i befolkningen ved at øge indtaget af frugt og grønt til 6 stk. om dagen.

Logoet har desuden den funktion, at det er det synlige sammenkædende element for en række meget forskelligartede aktiviteter. Det er vigtigt, at man i forbindelse med kommunikation af budskabet ikke kommer i modstrid med de øvrige officielle ernæringspolitiske mål som fx at indtaget af fedt, navnlig mættet fedt, skal reduceres, at indtaget af kostens naturlige fiberindhold øges, og at indtaget af sukker og salt nedsættes. Nedenstående retningslinier for brugen af logoet tager højde for dette.

Overholdelse af retningslinierne har derfor to formål:

1. at man ikke modarbejder de øvrige ernæringspolitiske mål
2. at logoet bevarer sin troværdighed

2.2 Kriterier for brug af logo

Sammenhængen hvori logoet præsenteres (konteksten) skal være i overensstemmelse med formålet med logoet. Det må ikke bruges til at vildlede eller forvirre befolkningen om formål og målet med budskabet.

Logoet må kun præsenteres i en kontekst, hvor det indgår naturligt. Dvs. fx informations- og undervisningsmateriale, der har til formål at oplyse om sund mad, dyrkning, indkøb, opbevaring, tilberedning og valg af frugt og grønt. Øvrig tekst, tale, billeder og illustrationer skal understøtte budskabet og være i overensstemmelse med slogan og logo.

Logoet kan også indgå i kampagner, der er i overensstemmelse med det overordnede formål med slogan og logo.

Logoet må bruges i alle typer kampagnemateriale, fx videoer, radio/tv-programmer, internet, aviser og dagblade, plakater, pjecer og andre publikationer. For anvendelse på etiketter på færdigpakkede varer og i forbindelse med opskrifter, se særlige retningslinier herfor jf. nedenfor pkt. 2.3, 2.4, 2.5 samt kapitel 3.

Brugen af logoet i forbindelse med varer og produkter må ikke give indtryk af, at det enkelte produkt eller et bestemt mærke anbefales frem for andre frugt og grøntprodukter, der også må bære logo.

2.3 Krav til produkter med logo

I Danmark tæller alt frugt og grønt (undtagen kartofler) som udgangspunkt med i 6 om dagen. Men i forbindelse med brugen af logoet på enkelte produkter, som det dermed anbefales at spise mere af, er det nødvendigt at vedtage visse begrænsninger, bl.a. knyttet til produkternes indhold af fedt, sukker og salt. Det er vigtigt, at de produkter, der opnår salg fremme ved hjælp af logoet, bidrager til at bevare frugt og grønsagers image som fedtfattige og lav-energiholdige.

2.4 Produkter, der kan bære logoet

2.4.1 Frisk og forarbejdet frugt og grønt

Frugter og grønsager kan bære logoet på emballage og reklame mv., på følgende betingelser:

- Al uforarbejdet frugt og grønt, der også er omfattet af Nøglehulsordningens (Bekendtgørelse om anvendelse af Nøglehulsmærket på fødevarer m.v. nr. 131 af 23. januar 2015) fødevarergrupper om uforarbejdet frugt, bær og grønsager (undtagen kartofler).
- Forarbejdet frugt og grønt (undtagen kartofler), hvis følgende kriterier for indholdet er opfyldt: Højst 3 gram fedt pr. 100 gram, højst 20 % mættede fedtsyrer af den samlede mængde tilsat fedt, højst 1 gram tilsatte sukkerarter pr. 100 gram og indholdet af salt højst udgør 0,5 gram pr. 100 gram. Denne produkttype er også omfattet af Nøglehulsbekendtgørelsen (Bekendtgørelse om anvendelse af Nøglehulsmærket på fødevarer m.v. nr. 131 af 23. januar 2015).
- Gælder også visse fødevarergrupper af forarbejdede frugter og grønsager, der ikke er omfattet af Nøglehulsordningens fødevarergrupper om uforarbejdet frugt, bær og grønsager. Disse produkter er omtalt i pkt. 2.4.1.1 nedenfor.

Alle produkter, der bærer logoet, må i øvrigt ikke give indtryk af at være anbefalet eller godkendt af sundhedsfremmende organisationer eller myndigheder. Således må organisationer og myndigheder bag anbefalingen ikke omtales på emballage og reklame mv. uden forudgående skriftlig tilladelse.

2.4.1.1 Yderligere krav til visse forarbejdede frugt- og grøntprodukter

Alle produkter skal opfylde kravene i punkt 2.4.1, men for visse produkter er der yderligere krav, jævnfør nedenstående:

Juice, most, saft og smoothies

Juice, most, saft og færdiglavede smoothies m.m., der ikke er tilsat sukker eller sukkerlignende ingredienser, kan bære logoet, hvis det samtidig oplyses, at produktet højst må tælle som 1 om dagen, fordi mere end et glas juice/most/saft/smoothie om dagen ikke sikrer den nødvendige variation. Denne oplysning kan eksempelvis udtrykkes som "Juice tæller højst som 1 om dagen" eller "Smoothie tæller max som 1 om dagen".

Drikkeklare produkter, der indeholder andre ingredienser end frugt eller grønt, kan ikke bære logoet. Eksempler på dette er drikkeklare produkter, der indeholder mejeriprodukter eller alkohol.

2.4.1.2 Undtagelser

Oliven, kokosnød og andre nødder samt svampe må ikke bære logoet på emballager og reklame mv. på grund af et naturligt højt fedtindhold eller manglende viden om gavnlige virkninger på sundheden.

Tørrede frugter kan ikke bære logoet. Idet tørrede frugter har en høj koncentration af frugtsukker og dermed energi, indgår disse ikke i 6 om dagen anbefalingen.

Kartofler kan heller ikke bære logoet, da kartofler ikke tæller med i 6 om dagen.

2.4.2 Færdigretter, som udgør et helt måltid

Forarbejdede produkter, der udgør en komplet ret d.v.s. et hovedmåltid med proteindel, kulhydratdel samt frugt og grøntsager (fx færdigretter, middagsretter, sandwich, salater og supper), kan bære logo, hvis de lever op til Nøglehulsmærkets krav til fødevaregrupperne 26-30 i Bekendtgørelsen plus følgende supplerende krav:

- En middagsret skal indeholde mindst 200 g frugt og/eller grøntsager pr. portion. Fremgår det klart, at retten er til flere personer, heraf børn under 10 år, kan indholdet af frugt og grønt fastsættes til 200 g pr. voksen og 100 g pr. barn.
- Produktets indhold af frugt og grøntsager skal fremgå af pakningen i gram pr. portion.

2.4.3 Færdigretter, som udgør en del af et helt måltid

Forarbejdede produkter, der kan anvendes som en del af en hel ret kan bære logo, hvis de lever op til Nøglehulsmærkets krav til fødevaregruppe 31 i Bekendtgørelsen plus følgende supplerende krav:

- Produktets indhold af frugt og grønsager skal fremgå af pakningen i gram pr. portion.

2.5 Brug af logo på opskrifter

En opskrift kan bære logoet, når den lever op til nedenstående krav. Det skal pointeres, at det overordnede mål med at bruge logo på opskrifter er at opnå sundhedsfremme i befolkningen, jf. pkt. 2.1 vedr. formålet med brugen af logo.

2.5.1 Krav til opskrifter med logoet

- En middagsret skal indeholde mindst 200 g frugt og/eller grøntsager pr. person. Dog kan middagsretter beregnet til flere personer, herunder børn under 10 år, indeholde færre grønsager. Hvis det fremgår af opskriften, at den fx er beregnet til 2 voksne og 2 børn under 10 år, kan indholdet af grønsager for børnene reduceres, så det udgør mindst 100 g pr. barn, således at det samlede indhold af grønsager i alt er mindst 600 g.
- Det skal angives, hvor mange gram frugt og grønt retten giver pr. person.
- Det forudsættes, at retten er næringsberegnet og -deklareret, dvs. energiindhold og energiprocentfordelingen

2.6 Restauranter og kantiner

Restauranter og kantiner kan gøre brug af logo til generisk fremme af indtaget af frugt og grønt.

Logo kan anvendes på buffet, disk eller menukort og lignende i tilknytning til den enkelte ret, såfremt den lever op til kravene til opskrifter jf. pkt. 2.5.

3 Retningslinier for sundhedsanprisning og godkendte formuleringer

3.1 Krav ved sundhedsanprisning

- ”Spis frugt og mange grøntsager” er en officiel kostanbefaling, og kan derfor bruges i forbindelse med et konkret produkt. 6 om dagen logoet kan suppleres med kostrådet ” Spis frugt og mange grøntsager”, og gerne med oplysning om, hvor meget der skal spises af det pågældende produkt for, at det kan tælle som 1. Derudover kan der suppleres med udsagn, som fremhæver frugt og grønt generelt smager dejligt, at de bidrager med flotte farver i maden, mm.
- Altid, det vil sige også når logoet anvendes i forbindelse med et enkelt produkt, må der ikke suppleres med tekst, som direkte eller indirekte nævner sammenhænge til sygdomsreduktion.

Det er vigtigt at overholde disse retningslinier og leve op til intentionerne bag for at undgå overtrædelser af anprisningsreglerne. Ved tvivl om konkret tekst/anprisning kan den lokale fødevareafdeling kontaktes for rådgivning.

Udsagn som ”Sundhedsstyrelsen og Fødevarestyrelsen anbefaler befolkningen at spise mere frugt og grønt” er muligt i henhold til anprisningsreglerne.

3.2 Eksempler på supplerende tekster

- Fx 3 frugter og 3 grøntsager á ca. 100 gram. I alt 600 gram hver dag.
- Juice, most, saft og smoothies kan tælle med som én om dagen!
- Frosne grøntsager tælles også med.
- Især mænd spiser for lidt frugt og grønt!
- Spis de frugter og de grøntsager, du særligt godt kan li'

Men det kan også være længere tekstafsnit med underoverskrifter.

3.3 Hvornår må man ikke bruge logoet - eksempler

"Spis 6 æbler om dagen"	Denne formulering er i strid med intentionen om, at man skal spise mange forskellige slags frugter og grønsager.
6 om dagen – spis frugt og grønt fra Callesens Frugtbod	Denne formulering antyder, at frugt og grønt fra Callensens Frugtbod er bedre end frugt og grønt fra konkurrenten. Det må man ikke.
6 om dagen – nedsætter din risiko for kræft	Her kædes produkterne sammen med sygdom. Dette må ikke ske i tilknytning til eller på de enkelte produkter/fødevarer.

4 Fysiske/tekniske krav ved brug af logoet

4.1 Krav

Fysiske/tekniske krav i forbindelse med anvendelsen af logo vil blive præciseret i forbindelse med overdragelse af logoet.

4.2 Ikrafttræden

Denne reviderede logomanual træder i kraft 25. april 2016.

Kontakt

Ernæringschef Line Damsgaard

Landbrug og Fødevarer

Axeltorv 3

1609 København V.

Telefon: 33 39 42 59

E-mail: lda@lf.dk